

Niềm vui đối thoại

Đầu tiên là vụ “sử dụng/xử dụng”, tôi thích thú thấy hậu quả feedback rất khả quan, quá sức ước lượng của tôi. Trong bài viết này tôi xin tường thuật một số ý kiến do bà con đóng góp liên quan đến “sử dụng/xử dụng” trước khi chuyển qua trình bày tâm tình của ngài bút lưu vong. Phần thứ nhất chỉ là cái cớ, nó không quan trọng, nó rất ngắn. Phần thứ hai mới là phần chính, nó dài hơn nhiều.

Các ý kiến đóng góp

Tôi xin miễn nêu tên họ chư vị đã góp ý kiến vì tôi quan niệm chỉ các kiến giải, các lý luận mới đáng được đề cập còn xuất xứ lý lịch người góp ý thì chẳng mấy quan trọng.

Đôi ba người bảo nói sao thì viết vậy, quen phát âm “xử dụng” thì viết “xử dụng”. Tôi kính trọng tập quán ngôn ngữ học của quý vị này. Dầu vậy tôi vẫn cầu mong một ngày nào đó chư vị sẽ thấy rằng tiếng Anh nói một đằng viết một nẻo còn trong tiếng Pháp thì con công tuy đọc là “pan” nhưng lại viết là “paon” và chìa khóa thì có khi viết là clé, có khi viết là clef.

Có người bảo nói hoặc viết “sử dụng” hay “xử dụng” thì chúng ta vẫn hiểu nhau như thường. Đúng thế nhưng hiểu nhau ở tầm cỡ nào? Một số đồng hương sang Hoa Kỳ nói tiếng Mỹ đến mỗi cả hai tay, Mỹ vẫn hiểu. Có người giúp việc cho viên công sứ Pháp muốn kể chuyện cho Tây nghe, anh ta bảo “lúy pa bốp, lúy mǎng gê bốp...”, ông quan cai trị vẫn hiểu như thường. Robinson Crusoe cũng hiểu Friday cho dầu người nô lệ da đen không hề biết tiếng Anh. Nhưng giữa chúng ta, chúng ta mong ước hiểu nhau qua tiếng mẹ đẻ ở một trình độ không quá thấp.

Nhiều người bảo rằng mình nhớ trước 75 chỉ nói “xử dụng”, sau 75 người cộng sản mới mang chữ “sử dụng” vào Nam. Họ chỉ dựa vào ký ức trong khi tôi có tự vị, tự điển, từ điển. Tôi còn có cả tác phẩm của một giảng viên Trường Đại học Văn khoa Sài Gòn với bằng Tiến sĩ Văn chương Đệ tam cấp; Ông viết “sử dụng”.

Có người nhiệt tâm nhiệt tình rất lớn nên yêu cầu đừng thảo luận vớ vẩn (!) về “sử dụng/xử dụng” mà hãy dành thì giờ cho việc chống cộng sản chống Hán hóa. Thật quý hóa. Tuy nhiên vị thức giả lơ đãng quên không chỉ dẫn giúp cho rằng nếu chớ có thảo luận thì phải làm gì.

Lại có ít nhất hai người ngỡ ý ái ngại vì tôi khổ công liệt kê tài liệu để bệnh vực lập trường và đối thoại với “những kẻ nói năng bá láp” (nguyên văn). Tôi rất cảm kích ghi ơn vì lòng lân tuất quý hóa nhưng xin tường trình rằng gõ máy đối đáp cũng là một liệu pháp phòng ngừa giúp tôi chặn trước phần nào chứng bệnh Alzheimer.

Ngòi bút lưu vong

Trước 75 tôi cũng từng viết. Nhưng tôi chỉ viết quanh quẩn về một nội dung: biện hộ cho đông y đối trước thái độ không mấy thân thiện của tây y.

Tỵ nạn ở nước ngoài, tôi chuyển dần thể đứng và thay dần cách viết. Tôi ngâm ký thác lập trường chống độc tài đảng trị trong một số lớn bài viết của tôi. Tôi có những bài nghị luận chính trị trực tiếp chống cộng bên cạnh những bài đả kích cộng sản một cách xa xôi. Rất nhiều bài không nói gì về chủ nghĩa mác-xít, trái lại nội dung hoàn toàn thuộc lĩnh vực văn học văn chương nhưng vẫn mang màu sắc chống cộng.

Tôi quan niệm rằng trước tai họa vô song đổ lên đầu dân tộc, mỗi người Việt lưu vong góp vào công cuộc cứu quốc được cái gì thì góp, kẻ bằng cánh tay, kẻ bằng hiện vật, kẻ bằng lời nói, kẻ bằng trang báo. Tôi nghiệm ra rằng chỉ có một số tương đối hạn chế ngòi bút tỵ nạn rời bỏ thể đứng chống đối đại họa độc tài đảng trị và cũng không có nhiều người chấp nhận chính sách văn học chỉ huy. Thế mạnh của văn học chính thống là thể hiện, biện luận, phân giải những vấn đề chính nghĩa, xoay quanh công cuộc chống ách nô lệ mác-xít. Chính nghĩa cũng hàm nghĩa chính xác, đặc biệt trong lĩnh vực ngôn ngữ học bởi cộng sản cướp bóc của chúng ta tất cả khiến nhiều người tấp được vào đảo chỉ còn cái khổ che thân nhưng chúng không thể nào tước đoạt được ngôn ngữ của chúng ta. Đối với tôi, người viết văn lưu vong tỵ nạn không coi sáng tác là một biểu hiệu của tài hoa, mà là một bổn phận, vừa thỏa mãn nhu cầu tinh thần, vừa đóng góp cho đại cuộc.

Văn hóa văn học lưu vong của chúng ta không chịu đầu hàng thực tế mà tự thấy đương nhiên có nhiệm vụ ngăn chặn làn sóng man rợ và tàn bạo đang đe dọa cuộc sống tự do. Tin tưởng vào tính thiêng liêng của các bản thông điệp do mình gửi đi, các ngòi bút nuôi hy vọng tác động đến quần chúng. Cho nên người cầm bút có trách nhiệm tự động tự giác từ bỏ việc tìm tòi nghệ thuật thuần túy, lia xa con đường dẫn đến văn nghệ trừu tượng hay thi ca bí hiểm. Trái lại nhiều người trong chúng ta quan niệm sáng tác phải có tác dụng vận động quần chúng, mà mong ước tác động vào thực tại cuộc sống tất yếu sẽ dẫn đến tham gia vào cuộc đấu tranh chính trị trước cơn sốt trầm trọng của lịch sử tổ quốc. Đó là một trong những lý do và cũng là kích động khiến nhiều trang báo mạng ra đời để tồn tại cho đến tận hôm nay.

Nhưng trong thực tế, tờ Văn học ở Cali, tờ Làng văn ở Toronto, hai tờ tạp chí có uy tín ở hải ngoại, đã phải đình bản mặc dầu các tòa soạn liên hệ hết sức cố tìm cách thích nghi: thay vì ra hàng tháng chuyển sang ra mỗi hai tháng, in cỡ chữ lớn hơn vì khối độ giả càng ngày càng mất kém. Ở quận 13 Paris, nhà sách Nam Á đóng cửa, nhà sách Khai Trí bây giờ chủ yếu thu nhập tài chánh qua dịch vụ cung cấp bánh mì.

Tuy nhiên chúng ta không phải chỉ biết sử dụng văn phong đề cao trực tiếp chính nghĩa quốc gia hoặc truyền bá rõ ràng lập trường chống cộng. Là những người có học, chúng ta dùng sở học sở trường gián tiếp chứng minh cho người cộng sản thấy rõ trình độ, bản lĩnh, kiến thức, v.v. của người tỵ nạn trong nhiều lĩnh vực. Trong nước có Viện Văn học, có Viện Sử học, có Viện Hán-Nôm, có Viện Đông y; có Tạp chí Nghiên cứu Văn học, có Tạp chí Nghiên cứu Lịch sử, có Tạp chí Hán-Nôm, có Tạp chí Đông y; có cả một tập thể rất đông đảo những cán bộ lĩnh lương hàng tháng để làm công việc nghiên cứu, biên khảo. Nhưng họ vẫn không tìm hiểu được đích xác mục tíc trong thơ chữ Hán Nguyễn Trãi là cây gì, thỏ cầu trong thơ đi sứ Nguyễn Du là con gì. Và họ cũng không biết đường thiếp lập cho tác giả Truyện Kiều một bệnh án theo những tiêu chuẩn thuộc y học cổ truyền như một mình kẻ viết bài này đã đơn thân làm được và cho đăng trên báo chí hải ngoại. Tôi viết biên khảo văn học và gửi đăng Văn học, Làng văn, Tập san Y sĩ, v.v. là với mục đích ngấm ngấm chống cộng, kín đáo nhắc những người đang đứng bên kia và trong thực tế, vào một số trường hợp, tôi đã nhận được tiếng vọng từ trong nước. Chẳng hạn và chỉ riêng đối với Đào Tấn, sau hai bài do tôi cho đăng trên tạp chí Văn Học phát hành tại Garden Grove, California, tôi đã ghi nhận được hai đáp ứng từ quốc nội:

1. Tác giả Nguyễn Huệ Chi khi đọc bài Hý trường tùy bút của Đào Tấn của tôi xuất hiện trên Văn Học số 219, tháng 07-2004, đã công khai công nhận rằng mình phiên âm một số chữ Hán không đúng với phép phiên thiết, như tôi chỉ rõ. Ông ngỏ lời cảm ơn tôi và hứa sẽ cải chính khi cho tái bản bài biên khảo của ông cùng với lời ghi rõ xuất xứ những điều đính chính mà tôi nêu ra. (Ông Nguyễn Huệ Chi và thân phụ là Ông Nguyễn Đồng Chi đều là những nhà Hán học cự phách).

2. Tác giả Phạm Văn Ảnh trong bài viết Sự thực về Mộng Mai từ lục của Đào Tấn đăng trên trang Web Văn hóa Nghệ An đưa nhận xét rằng bài viết Vấn đề văn bản học của một số bài từ Đào Tấn do tôi chấp bút và gửi đăng trên Văn Học số 203-204, tháng 3-4-2003 là “nghiêm túc, công phu”.

Đương nhiên đây chỉ là những trường hợp tôi tình cờ biết được và tất nhiên tôi chẳng thể nào biết được tất cả những phản ứng từ giới cầm bút trong nước.

Vận tải những nội dung chuyên biệt về văn học thường khi khô khan, nhiều khi khúc mắc, những bài biên khảo về văn học cổ trung đại Việt Nam do tôi trước tác cố gắng

mang ba đặc tính cơ bản về hình thức: sáng sủa, đơn giản và chính xác. Tôi không đi tìm văn phong hoa lệ, tôi tránh cung cách dụng ngữ cầu kỳ. Tôi quan niệm thời điểm viết bài cũng là thời điểm sáng tạo. Văn chính luận với nội dung văn học của tôi cũng là văn chính luận gián tiếp chê bai, thậm chí kết án văn học chủ nghĩa xã hội. Tôi không viết cho cá nhân tôi mà viết cho chủ đích tự vạch. Chủ đích đó là chống cộng.

Trần Văn Tích

Nguồn: Internet E-mail by BS Trần Văn Tích chuyển

*Đăng ngày Thứ Sáu, December 29, 2017
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*